

Paolo Giordano ~ In tijden van besmetting

Paolo Giordano. Ills.:
Joseph Sassoon Semah

‘Als het om besmetting gaat, is gebrek aan solidariteit bovenal een gebrek aan verbeeldingskracht. De gemeenschap in tijden van besmetting is de totaliteit van alle mensen op aarde.’

CoV-2, die de grootste bedreiging vormt van onze tijd, raast door de geglobaliseerde wereld. De epidemie dwingt ons onszelf te beschouwen als behorend bij een collectief. In tijden van besmetting zijn we één enkel organisme; we worden weer een gemeenschap. Paolo Giordano is niet bang ziek te worden, maar wel bang dat de beschaving een kaartenhuis blijkt te zijn, dat alles wordt uitgewist. Maar hij is vooral bang dat als de epidemie direct over is, alles uiteindelijk hetzelfde blijft.

Van eind februari tot begin maart schrijft de Italiaanse auteur Paolo Giordano *In tijden van besmetting* om vooral niet te missen wat deze epidemie over onszelf vertelt. De corona-epidemie, die identiteit en cultuur overstijgt, maakt niet alleen duidelijk op hoeveel niveaus we met elkaar zijn verbonden, maar ook de complexiteit van de wereld waarin we leven. ‘Aan deze besmetting kunnen we afmeten hoezeer onze wereld is geglobaliseerd, verweven is geraakt, een

ontwarbare kluwen is geworden.'

Voor de auteur van de bestseller *De eenzaamheid van de priemgetallen* (2009) en cum laude afgestudeerd in natuurkunde, is wiskunde een onmisbaar instrument om te begrijpen wat er aan de hand is, want wiskunde is de wetenschap van relaties. De besmetting is een infectie van het netwerk van onze onderlinge betrekkingen, aldus Paolo Giordano. De besmetting als kille, wiskundige abstractie is ook een groot spel, een spel van het quarantainedilemma. Paolo Giordano legt uit wat het SIR-model is, het alles onthullende geraamte van elke epidemie. SARS-COV-2 is het virus, COVID-19 de ziekte. Hij onderscheidt drie groepen: de vatbaren (Susceptibles), de besmettelijken (Infectious) en de mensen die niet meer ziek zijn (Recovered), waarbij de vatbaren de belangrijkste is: zevenenhalf miljard personen maken onderdeel uit van deze groep.

De groei van het virus is niet-lineair, niet constant, maar neemt voortdurend sneller toe. Een besmetting begint als kettingreactie, steeds meer personen worden steeds sneller besmet. Hoe snel hangt af van een getal, de verborgen kern van de epidemie, dat wordt aangeduid met het symbool r_0 , elke epidemie heeft haar eigen r_0 , aldus Paolo Giordano.

Om de epidemie te bestrijden, moeten we de waarde naar beneden zien te krijgen, onder de kritische waarde, totdat alle voorafgaande besmettingen bekend zijn en zijn ingedamd, en totdat van het merendeel de incubatietijd is verstreken, dan kunnen we een vertraging tegemoetzien. De besmetting is dan vertraagd, ondanks dat ze nog toeneemt. Het kan alleen maar goed aflopen als we ons opsluiten, dan zakt de besmettingsgraad uiteindelijk onder de kritische waarde van één en zal de epidemie tot stilstand komen. Verlagen is de wiskundige betekenis van onze offers.

Paolo Giordano definieert de besmetting als kille, wiskundige abstractie, als een groot spel. Een spel dat we 'het quarantainedilemma' zouden kunnen noemen. De epidemie dwingt ons onszelf als collectief te zien, als één enkel organisme. In tijden van besmetting worden we weer een gemeenschap, waarin we om twee redenen geen enkele risico mogen nemen. Het percentage noodzakelijke ziekenhuisopnames wegens COVID-19 is ongeveer 10 % van de besmette mensen, waardoor een tekort aan bedden en verplegers ontstaat en het zorgsysteem plat komt te liggen. De tweede reden is niet getalsmatig maar van menselijke aard: de ouderen die net wat vatbaarder zijn moeten we beschermen evenals de

miljoenen en miljoenen die super vatbaar zijn om sociale en economische redenen. 'Als het om besmetting gaat, is gebrek aan solidariteit bovenal een gebrek aan verbeeldingskracht.' De gemeenschap in tijden van besmetting is de totaliteit van alle mensen op aarde.

We weten dat de mens is besmet met CoV-2 via een diersoort.

Door onze agressie jegens het milieu wordt contact met deze nieuwe ziektekiemen steeds waarschijnlijker: de steeds sneller verlopende uitsterving van veel diersoorten dwingt de bacteriën die in hun ingewanden leven naar elders te verhuizen. Ook de intense veehouderij is een voedingsbodem voor allerlei bacteriën. COVID-19 is slechts het begin van wat steeds vaker zal gebeuren. De infectie is te vinden in de ecologie.

We moeten deze 'lege tijd' benutten om zo snel mogelijk ons gedrag te veranderen, zoals geen overbodige vliegvluchten maken, geen vreemde dieren eten, geen verspilling van energie. Dat vereist alle offerbereidheid en verantwoordelijkheid waartoe we in staat zijn. De patstelling waarin we ons bevinden zal enorme consequenties hebben, gemiste opdrachten, dichte rolluiken, stagnatie in alle sectoren, aldus Paolo Giordano.

Hij citeert een paar regels uit Psalm 90:

'Leer ons zo onze dagen te tellen

Dat wijsheid ons hart vervult.'

We kunnen nu zin geven en nadenken over een andere toekomst en niet alleen het aantal besmettingen en doden tellen, de miljarden die op de beurs zijn verdampt.

En vooral 'Niet toestaan dat al dit lijden voor niets is geweest.'

Paolo Giordano - *In tijden van besmetting*. De Bezige Bij, Amsterdam, 2020. ISBN 9789403198309

Paolo Giordano is auteur van *De eenzaamheid van de priemgetallen*, *Het menselijk lichaam*, *Het zwart en het zilver* en *De hemel verslinden*.

Linda Bouws - St. Metropool Internationale Kunstprojecten